

GIZARTE TESTUINGURUA

SARRERA: GIZARTE ETA KULTURA ANIZTASUNA

Hiri-proiektu bat garatzeko orduan, bereziki ekipamenduekin eta eremu publikoekin lotuta badago, funtsezkoa da talde ahulenak edota baztertzeko arriskuan daudenak kontuan hartzen dituen inklusio-ikuspegi bat kontuan hartzea, hala nola:

Emakumeak
Haurrak
Adinekoak
Migratzaileak
Dibertsitate funtzionaleko pertsonak
Baliabide ekonomiko baxuko pertsonak
Ikasketak maila baxuko pertsonak

Talde horien iritzia oso gutxitan kontuan hartzen da partaidetza-prozesuetan, izan ere, baliabideei, denborari, prestakuntzari, motibazioari edo informazioari dagokienez, haien beharrak kontuan hartzen dituen prozesuaren diseinu bat ez dutenez ez dutelako parte hartzen.

Talde horien hiri-garapenean partaidetza aktiboki bilatzeak ez du helburutzat bakarrik aukera berdintasuna eta hiritar gisa eskubideak betetzea. Horrez gain, hiri seguruagoak, irisgarriagoak eta erosoagoak diseinatzeak herritarren bizitza-kalitatea ere dakar Beti, haien beharrak kontuan hartuz.

Ikuspegi hori hasieratik proiektuan sartzeko helburuarekin, orain Faturako egoeraren diagnostiko labur bat egingo dugu, bost alderdi nagusi kontuan hartuz:

Hezkuntza eta ekonomia maila
Generoa: berdintasuna
Adina: belaunaldi artekotasuna
Jatorria: migrazioa eta kultura artekotasuna
Dibertsitate funtzionala

HEZKUNTZA ETA EKONOMIA MAILA

Hezkuntza-maila

Kirol-zerbitzuen erabilera ikasketak mailaren arabera aldatzen da. Unibertsitateko ikasketak dituzten pertsona helduen % 41ek erabiltzen dute, eta oso gutxi desberdintzen dira erdi-mailako ikasketak dituzten pertsonen % 40), baina tarte handitu egiten da bigarren mailako ikasketak bakarrik dituztenen (% 26) eta lehen mailakoak dituztenen (% 14) aldean.

Beraz, hezkuntza-maila baztertzeko eragile gisa har daiteke. Epe luzera arintzeko, Getxon eskola-kiroleko politikak eta programak daude, Multikirolak esaterako, pertsonen Lehen Hezkuntzatik kirola egitea bultzatzen dutenak.

Maila ekonomikoa

Getxo Kirolakeko zerbitzuak ordainpekoak izateak, instalazioetara eta eremu irekietara sartzeko muga ekartzen du.

Muga edo eragozpen hori arintzeko, tarifa murriztuagoak aplikatzen dira familientzat, gazteentzat eta adinekoentzat, baita % 95 arteko hobariak ere diru-sarrera txikiak dituzten pertsonentzat. Hobari horiek, alde aurretik abonatu normala ordaintzea eta 1 hilabetean zenbait hilabete egitea eskatzen dute. Zenbait sektorek zailtzat eta mugatzailatzat hartzen dute hori, nahiz eta ez-ordainketen aurrean nolabaiteko malgutasunaz aplikatu.

2016. urtean, 135 hobari-eskaeretatik, 13 ukatu eta 122 onartu ziren. Horietatik, % 92 Espainiako nazionalitatekoak dira. Horrek esan nahi du, etorkinen % 9,4k hobarien % 8 jasotzen dutela, beraz, itxarondakoak baino gutxiago. Hobari maila ohikoena % 90ekoa da (84 pertsona).

ETXEKOA

KANPOKOA

ALDIA

EUSKARA
BIZI

GENEROA

Iturria: Emakumeen eta gizonen egoerari buruzko diagnostikoa Getxon, 2016.

Hiri-diseinuak, inklusiboa izateko eta emakumeen bizi-kalitatean eragin negatiboa ez izateko, genero-ikuspegia kontuan hartu behar du, bereziki zenbait arlo nagusitan: segurtasunean eta mugikortasunean.

Getxoko biztanle osoen % 53 emakumeak dira, eta ehuneko hori handitu egiten da 50 urtetik gorako emakumeen artean. Biztanleen zahartze joera kontuan hartuz, emakumeen proportzioa denborarekin handitzea espero da.

Bestalde, udalerriko familien % 21 pertsona bakarrekoak dira. Ehuneko horiek genero-ikuspegi batetik berriro aztertzen badugu, gehienak emakume bakarreko familiak dira, eta bakarrik dauden 65 urtetik gorako emakumeena da ugariena.

Horrez gain, Getxon bizi diren atzeritarren artean dagoen emakumeen ehunekoa aztertzen badugu, gehiengo argia dago: % 58, gizonen % 42aren aurrean.

Hiru datu horiek, talde hau kontuan hartzearen garrantzia erakusten dute, bai prozesua diseinatzean, bai aurreproiektua diseinatzean.

Generoa eta kirola

Euskadin eta udalerrian kirola egiteko datuei buruzko zenbait azterlanen arabera, emakumeek jarduera fisiko gutxiago egiten dute, bai amateur mailan, bai kirol federatuan eta errendimendu handiko kirolean. Hala ere, Getxo Kirolakeko abonatu eta aktiboen artean, 31 eta 50 urte arteko gizon gehiago dago emakumeak baino.

Bi udal kiroldegien (Gobela eta Fadura) sarrera-erregistroak batera aztertzen badira, gizonak dira kirol-instalazioak gehiago erabiltzen dutenak (gizonen % 58, emakumeen % 42aren aurrean). Joera hori argi antzematen bada ere,

adierazi behar dugu tornuen bidezko sarbide-datuak partzialak direla, alboratuak, eta, beraz, gutxi gorabeherakoak.

Kirol federatuari dagokionez, emakumeen kirol-lizentzien kopurua 2010ean % 21ekoa bakarrik izan zen. Gizonena, berriz, 48 federazioetatik 44tan handiagoa zen. Federazio hauek bakarrik dago emakume gehiago (% 97koa): boleibola (% 61), hipika (% 61) eta neguko kirolak (% 53). Datu horiek, genero-desberdintasun handia ekartzen dute kirola egitean.

Getxoko Emakumeen eta Gizonen Egoeraren Diagnostikoaren dokumentuaren kirolaren atalean (2016), kirola egiteko motibazioak generoaren arabera desberdinak izaten direla adierazten da. Lotuago Gizonen kasuan, plazerarekin eta dibertsioarekin lotuta daude; emakumeen kasuan, osasunarekin eta estetikarekin. Horrez gain, errealitate horren arrazoi posibleetako batzuk ere aipatzen dira:

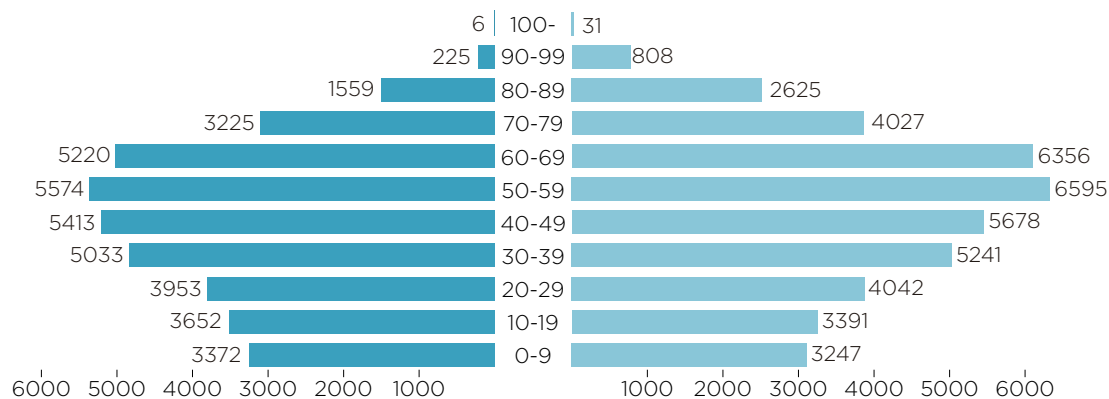
- Sarbide desberdina kirol baliabideetara (ekonomikoak, materialak eta giza baliabideak).
- Denbora falta, emakumeek zainketa-erantzukizunak dituztelako
- Emakume gutxi jarduera fisikoarekin eta kirol jarduerarekin zerikusia duen prestakuntzan.
- Emakumeen kirolaren tratamendu desberdina hedabideetan: ez dute berri ematen eta sexismoa.
- Kirol esparruaren androzentrismoa.

Diagnostikoan zehar egindako elkarrizketetan, emakumeak kontrako egoera batean daudela aipatu zen, instalazioetara eta ekipamenduetara sartzeari, kirol-jarduera eta -lehiaketetarako ordutegiak aukeratzeari eta Fadurako erabilera orokorreko esperientzian eragiten duten beste alderdi batzuei dagokienez.

79.273 biztanle Getxon (2016ko urtarrilean)

Gizonak 37.232

42.041 Emakumeak

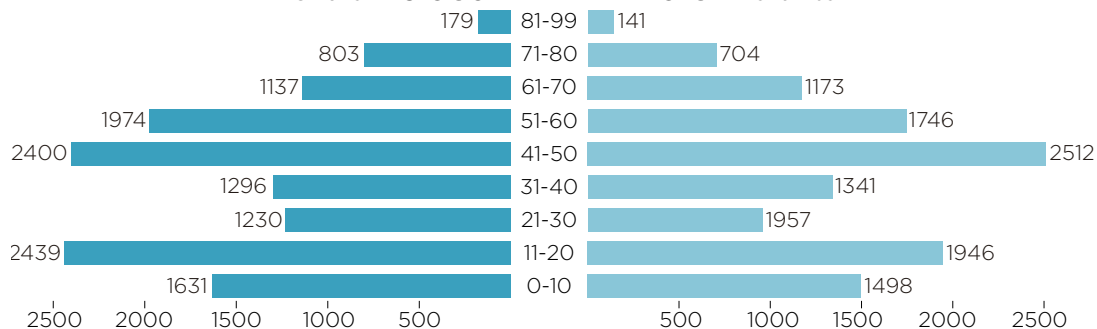
← Getxoko biztanleriaren piramidea. Getxoko Udalak udal erroldako datuetan oinarrituz egindakoa. 2016ko urtarila

■ Gizonak
■ Emakumeak

25.107 erabiltzaile aktibo Getxo Kirolaketa (2017ko maiatzean)

Gizonak 13.089

12.018 Emakumeak

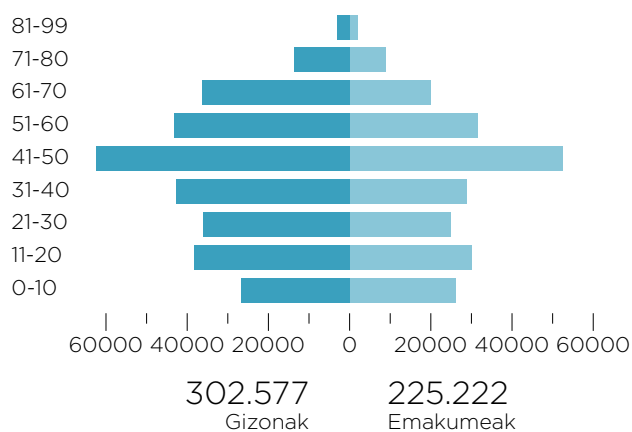

← Pertsona aktiboak Getxo Kirolakeko datu-basean, 2017ko maiatzean eguneratuta.

■ Gizonak
■ Emakumeak

570.307 sarbide Faduran

215.361 sarbide Gobelan

302.577
Gizonak

225.222
Emakumeak

118.850
Gizonak

84.129
Emakumeak

← Pertsona aktiboak Getxo Kirolakeko datu-basean, 2017ko maiatzean eguneratuta.

■ Gizonak
■ Emakumeak

Maiztasunak, ordutegiak eta kirol motak

Emakumeek gehienbat denboraldiko ikastaroetan (% 58) ematen duten izena; gizonek, berriz udako ikastaroetan. Horretan badirudi senideen zainketak (umeak) eragina duela, normalean emakumeak arduratzen direlako.

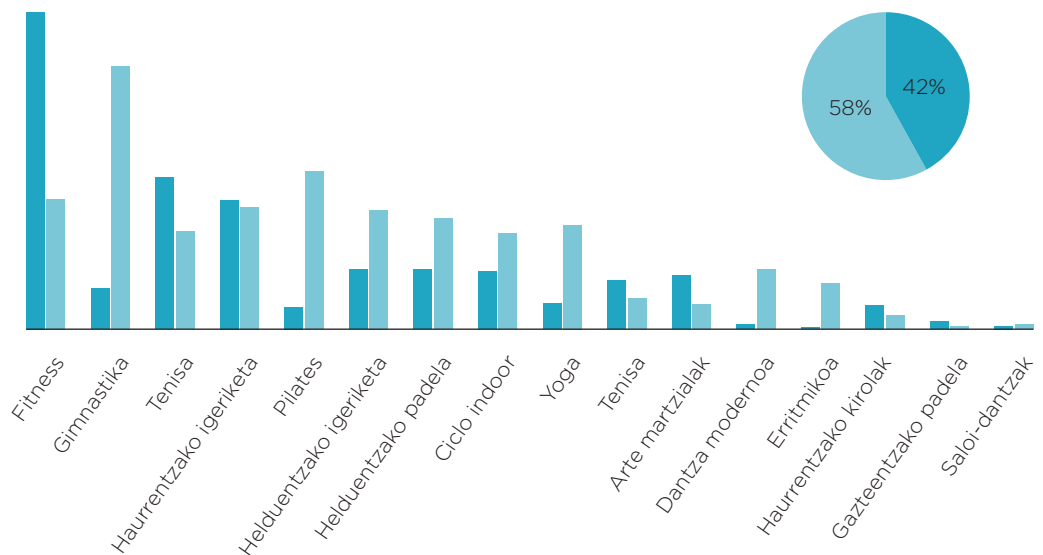
Emakumeen % 30 astean hiru aldiz baino gehiago joaten da Fadurara, gizonen % 41aren aldean. Emakume gehiago dago 17:00ak

aldera, eskolako ordutegiarekin lotuta dagoena (19:00ak aldera gizon gehiago dago), eta 21:00etatik aurrera ia ez dago emakum erik.

Alde handiak daude egindako kirol motari dagokionez. Emakume gehiago dago kirol hauetan: padel, gimnastika, yoga, pilates, igeriketa, dantza eta erritmikoa (oro har, indoor jarduerak). Gizon gehiago, berriz, beste hauetan: fitness, tenis, futbola eta arte martzialak.

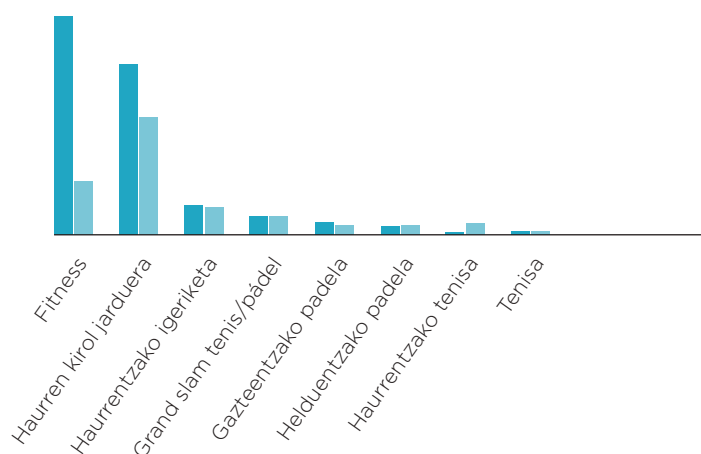
→
Fadurako eta Gobelako denboraldiko ikastaroetako parte-hartzaileak, sexuaren eta ikastaro motaren arabera, 2015.

■ Gizonak
■ Emakumeak

→
Fadurako eta Gobelako udako ikastaroetako parte-hartzaileak, sexuaren eta ikastaro motaren arabera, 2015.

■ Gizonak
■ Emakumeak

Mugikortasuna

Diagnosticoko honetan mugikortasunari buruz egindako inkestaren arabera, garraio publikoa % 5 baino ez dute erabiltzen emakumeek Fadurara joateko. Nagusiki autoz, oinez eta bizikletaz joaten dira. Hala ere, garraio publikoa gehien erabiltzen dutenak dira. Horrez gain, zainketez arduratzen direnez, udalerriko ikastetxeekin, osasun-zentroekin eta hirigunearekin autobusez lotuta egoteak lan-bizitza eta familia bateragarri egiten lagunduko luke, ibilbideak autoz egin behar ez izatea ekarriko luke eta Faduran emakume gehiago egoten ere lagunduko luke.

Horrez gain, eragin positibo handia izango lukete emakumeen mugikortasunean espaloietan edo inguruko kaleetako oinezkoen eremuetan erosotasuna eta segurtasuna hobetzeak, eta Fadura gainerako Getxorekin lotzen duten bidegorri-azpiegiturak ere hobetzea.

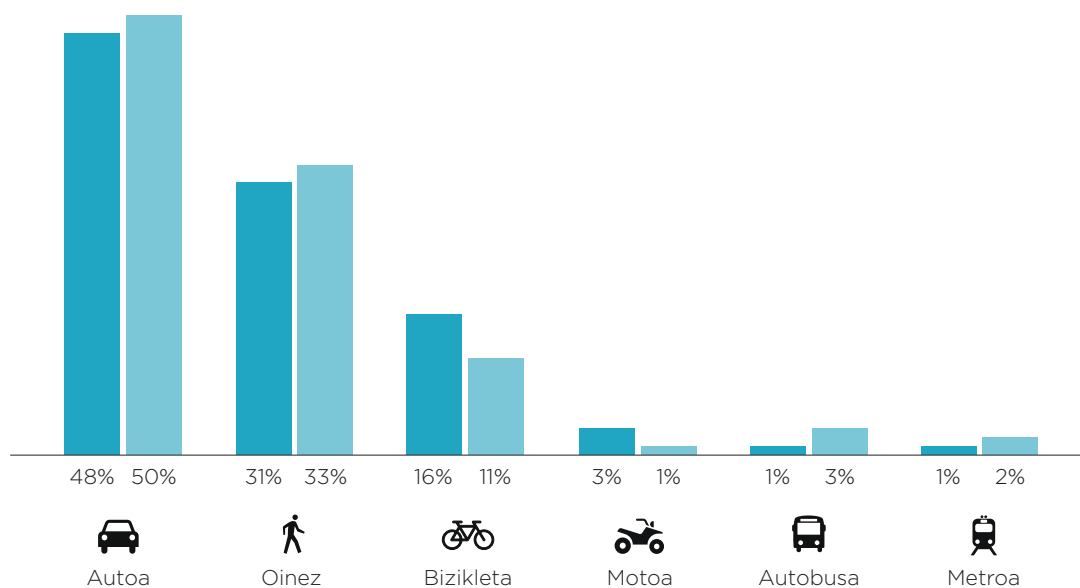
Zainketak eta bateratzea

Arratsaldeko ordutegian umeekin bereziki etortzen direnak emakumeak dira gehienbat. Hori dela eta itxaroten egon behar dute, eta itxaroten duten bitartean ondo egongo litzateke beste jarduera batzuk eskaintzea, hala nola gizarte-elkarrekintza, bazkaria/askaria, tailer sortzaileak, irakurketa, ikasketa, kirol-jarduera eta abar. Emakumeek bereziki baloratzen dute sozializatzeko aukera, eta itxaroteko eremuetan nahiz kirol-parke osoan barne hartu beharko litzateke.

Diagnosticokoari buruz egindako zenbait bileretan garrantzitsutzat ere jo zuten haurtzaindegi-zerbitzu bat izatea, umeak ardurapean dituzten emakumeek kirola egiteko aukera izan dezaten.

Gogoratu behar dugu zainketaz eta laguntzeaz ez direla amak edo aitak bakarrik arduratzen; etxeko zerbitzuan lan egiten duten emakumeak ere arduratzen dira.

Iturria: Getxo Kirolakekin lankidetzan egindako mugikortasunari buruzko inkesta, 2017.

← Garraiobideen erabilera generoaren arabera, ehunekoan adierazita.

Getxo Kirolakekin lankidetzan egindako mugikortasunari buruzko inkesta, 2017.

■ Gizonak
■ Emakumeak

Iturria: Getxoko hiri debekatuaren mapa tailerrei buruzko txostena, 2009.

Segurtasuna

Fadura bezalako ekipamendu eta eremu publiko baterako, erabiltzaileek edo izan ditzakeen bisitariak duten segurtasun edo arrisku pertzepzioa ere funtsezkoa da.

Aurretik Getxon egindako azterlanetan zenbait “puntu beltz” edo arriskutsutzat hartutako eremu batzuk identifikatuta daude Fadurako inguruan.

Hauek dira iritzi hori eragiten duten zenbait egoera:

- Auzo edo bizitegi-eremu sakabanatuak, hirigunetik bereizita, edo gutxi urbanizatuak industria-eremuak.
- Beste pertsona batzuk gutxi erabilitako eremuak.
- Gutxi egokitutako sarbideak eta lasterbideak dituzten ekipamenduak, leihorik gabeko fatxadetatik igaroz.
- Argi gutxi eta zoko-mokoak dituzten kaleak, eta oro har argi gutxi dutenak.
- Espaloi estuak, trafiko handia eta gainerako aparkalekuak
- Landaretza itxiko eta txarto ikusten den eremuak.

Eremuan aurkitutako egoera horietako batzuk eta Fadurak gainerako Getxon duen kokapena kontuan hartuz, eremu horretako emakumeekin egindako elkarrizketen arabera, “urrundago, baztertuta, eta iluna da”, nahiz eta Algortako hirigunetik oinez joanez 10-15 minututara egon.

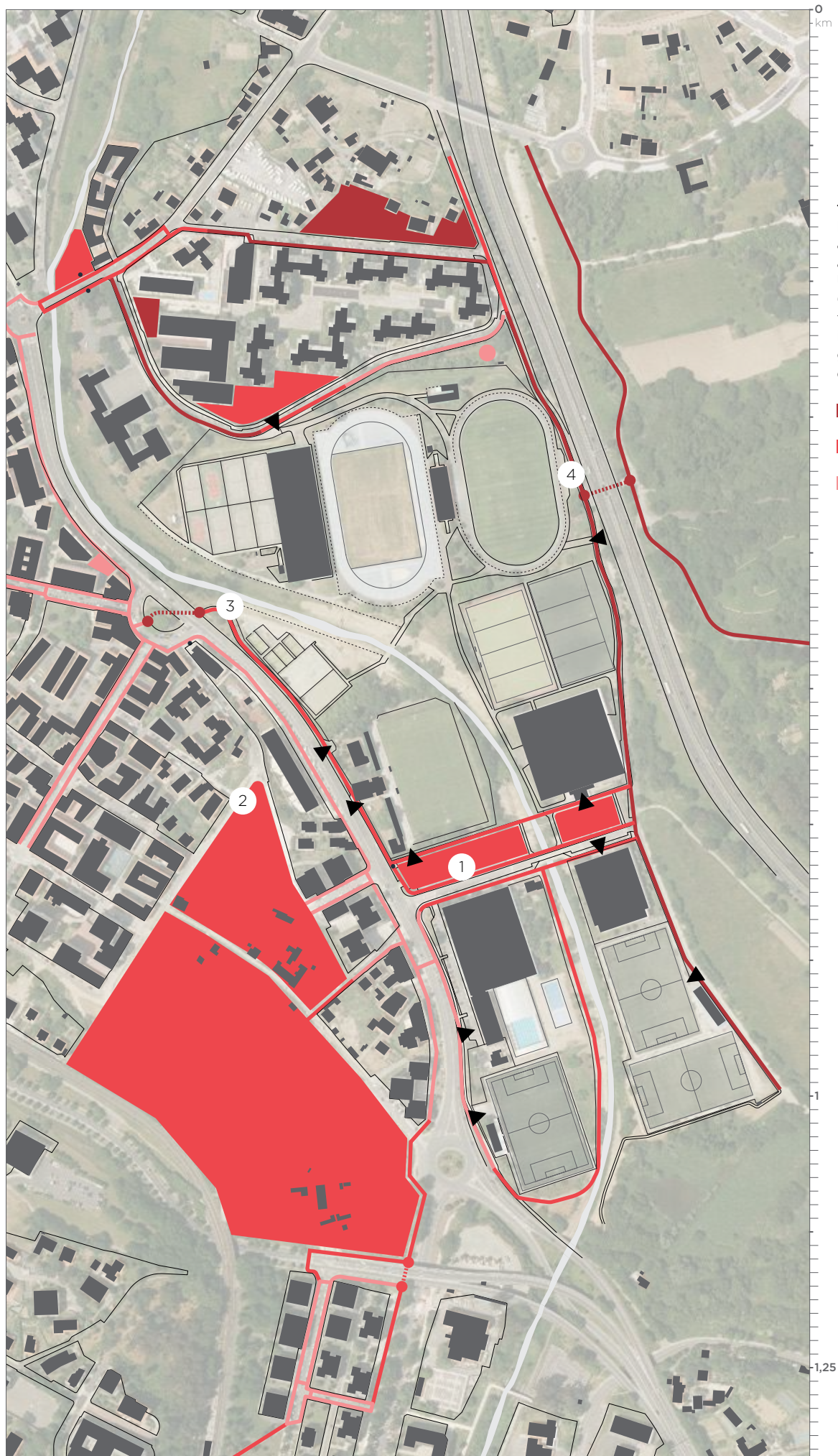
Arazo horietako batzuk bizitegi-sektore hurbila garatuz eta Makaleta Etorbidea foru-etorbidea izatetik udal kalea izatera aldatuz konpon daitezke. Beste alderdi batzuk Fadurako eremuan bertan aztertu beharko dira, edo hiria garatzeko proiektu osagarriak ekarriko dituzte.

→ →

Ez segurutzat hartutako eremuen argazkiak:

1. Aparkalekuak
2. Garatzeko eremuak
3. Lurpeko pasabidea
4. Atzeko kalea, zubia

←
Fadurako inguruan
antzemandako
arriskuaren planoak.
Udalak egindakoa,
Getxoko hiri debeka-
tuaren mapan (2009)
identifikatutako alderdi
garrantzitsuetan
oinarrituta.

- Arrisku handia
- Arrisku ertaina
- Eremu segurua

BELAUNALDI ARTEKOTASUNA

Getxo Kirolak helburu garrantzitsu bat da adin guztietan kirol-jardueran parte hartzea sustatzea, zenbait adin-tarte bereziki zainduz:

- Haurrak, kirolean eta bizitza-ohitura osasungarrian hasteko aukerarengatik.
- Heldu gazteak, garapen betean daudenak, Faduran gutxien daudenak direlako.
- 60-65 urtetik gorakoak, haientzat ariketa fisikoa oso positiboa delako.

65 urtetik gorakoak

Getxoko biztanleriaren ia heren bat (% 29,24) 60 urtetik gorakoa da eta aurreikuspenen arabera, hurrengo urteetan handitu egingo da, beraz, funtsezkoa da garapen politiko eta estrategikoetatik abiatuz, bizitza-kalitate hobea bilatzea.

Getxok zentzu honetan egiten duen apustua argi dago. Diagnostiko hau egiten den bitartean ikasketak egiten ari dira zeharkako proiektu baten esparruaren barruan, hots, Getxo Lagunkoiaren barruan. Bere helburua adinekoentzat hiri lagunkoi bat bilatzea da. Oraindik behin betiko emaitzarik ez izan arren, orain, zirriborroan bildutako zenbait iritzi adieraziko ditugu.

Eremu publikoari dagokionez, azterketen arabera, sozializazio tokiak sortu behar dira, eguralditik babestuta daudenak, bere kokapenarengatik harremana errazten duten bankuekin, eta kirol tradizionalen eremuei zerbitzu ematen dietenak, hala nola bola jokoa edo igela-toka; baita ariketa osasungarriko beste modu batzuk ere. Horrez gain, iturriak eta komun publikoak ere egotea eskatzen da, eta garbi egotea funtsezkoa da.

65 urtetik gorakoek gehien egindako kirolek askok Faduran eta beste leku batzuetan hasteko aukera handia dute: gimnastika, dantzak, yoga, tai chi, xakea, aerobik eta aire zabaleko beste

jarduera batzuk, hala nola ibiltzekoak, gimnastika parkeetan, mendi-ibiliak eta bizikletaz egindako irteerak.

Funtsezko gai gisa eremu publikoaren segurtasuna da. Argiztapen ona, zoru irristagaitzak eta oztoporik gabekoak eskatzen dira, baita seinale errazagoak eta argiagoak.

Mugikortasuna ere garrantzitsua da: beharrezkotzat hartzen da hiru osasun-zentzorekin (Bidezabal, Alango eta Areeta) lotura hobetzea, Fadurako instalazioetara hurbildu ahal izateko.

Zentzu honetan, Getxoko Udalak zahartze aktiborako egindako 2015-2020 estrategiaren barruan sartutako beste ekimen bat, Fadura ibilbide osasungarrien sare batean sartzeko da. Eskuineko mapan adierazten dira. Bestalde, iparraldeko-hegoaldeko lotuta badirudi erraza dela konpontzea, bai garraio publikoak, bai oinez edo bizikletaz. Ekialdeko-mendebaldeko lotura zailagoa da, malda handiak dituelako, eta horrek oinezko eta bizikletazko joan-etorriak zailtzen ditu, nagusientzat bereziki. Beraz, garraio publikoko lotura batek, etengabeko zerbitzu baten bidez adibidez, autonomia txikiagoa duten taldeen irisgarritasuna hobe lezake.

Autonomia-maila asko aldatzen da talde honetan, eta batik bat desgaitasunen bat dutenen eta 75 urtekoen artean txikiagotzen da. Bestalde, Getxoko adinekoak aktiboak eta parte-hartzaileak dira (emakumeak bereziki), eta gizartearekin harremanetan jartzea dute helburu. Horien heren bat elkarteren bateko kideak dira.

Adingabeak

Arreta berezia eskatzen duen beste adin-tarte bat adingabeak dira, umeak bereziki. Hiri-garapenean dituzten berezitasunak kontuan hartzeak, ahulagoak diren alderdiak zaintzeaz gain, pertsona guztientzat hiri atseginagoa eta seguruagoa izateko aukera ere ematen du. Horregatik oso garrantzitsua da Fadura berriz diseinatzeko prozesuak Getxoko gazteenak kontuan hartzea.

Getxoko Udalak kirola ikastetxeetan sustatzeko lan egiten du, bestelako ekimenen artean Multi-kirolak programaren bidez, 6 eta 10 urte arteko umeentzat dena. Programa honek, espezializazio goiztiarra saihestea bilatuz, hainbat kirol barne hartzen ditu, hala nola txirrindularitza, atletismoa, eskubaloia, patinajea, boleibola, eskia, esku-pilota, herri-kirola, saskibaloia, igeriketa, futbola, kirol egokitua, piraguismoa, arraunketa, errugbia, surfa eta hockey.

Adinaren arabera, eremu eta metodologia desberdinak behar dituzten hiru tarte bereizten ditugu: haurrak (5 eta 10 urte artekoak), nerabeak, 11 eta 17 artekoak, eta gazteak (18 eta 30 urte artekoak).

Hurrei dagokienez, diagnostikoan zehar umeak kirol-jarduera baten aurretik edo ondoren askaltzeko eremuren bat eta jolas-eremu sortzaile estaliak nahiz kanpokoak behar zituztela antzeman izan zen, euria egiten duen egunetan aire zabaleko jarduerak egin ahal izateko.

Nerabeen kasuan erabilera anitzeko eremu babestuak eskatzen dira, jolas eta aisialdi jarduerak egiteko, harreman-jarduerak batik bat, intimotasun eta autonomia sentsazioa nolabait mantenduz.

Adin-tarte horrek jaitciera handia hasten du Getxo Kirolaren instalazioen erabilera. Beren jarduerak garatzeko parke ireki eta erakargarri bat sortzea, kirolean berriro interesa izateko aukera izan daiteke.

Fadura nahiko ondo lotuta dago Lehen eta Bigarren Hezkuntzako eskolekin, baina oraindik harremana hobetu beharko litzateke hondartzekin eta kirol-portuekin, uretako kirolak nahiko hedatuta daudelako. Loturarik ez dagoen zenbait kasutan, edota oinezko ibilbidea segurua ez direnetan, berariazko ibilbideak planteatzea litzateke, garraio publikoen edo mugikortasun kolektiboko beste sistema batzuen laguntzarekin.

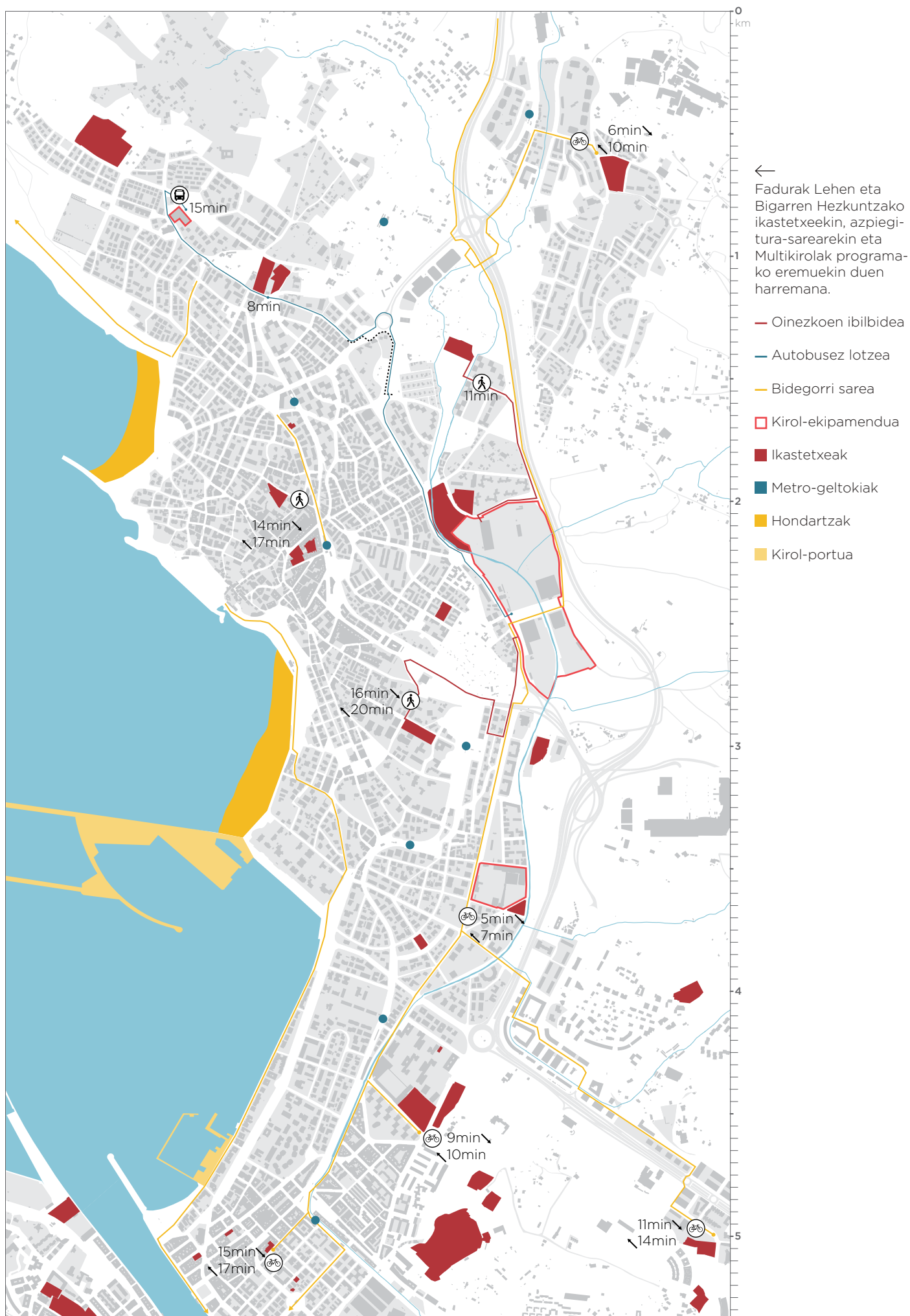
Zentzu horretan, Eskolako Bideen ekimena heda liteke, ikastetxeetatik eta hiriko beste eremu garrantzitsu batzuetatik Fadurara heltzeko modu eroso eta seguruak barne hartzeko.

Bizikidetza

Hiri-garapenari eta eremu publikoa diseinatzeari ekiteko orduan, funtsezkoa da bizikidetza Getxon dauden adin-tarte desberdinak kontuan hartuz ulertzea.

Oro har, adingabeak zaintzeko eginkizun batekin lotuta doa: hiri-diseinu on batek umeen autonomia handi dezakeela alde batera utzita, oro har, helduekin (haien ardurapean dauden amak edo pertsonak nagusiki) eta adinekoekin (hortik dator “aitona-amona eramailearen” irudia) joaten dira jolas, prestakuntza, aisialdi eta sozializazio eremuetara.

Hori dela eta eremu publikoak esperientzia osagarriak sortu behar ditu, adin-tarte guztiak aldi berean erakartzen dituztenak. Esterako, jolas-eremu bat ondo batera liteke iturri eta komun publiko batekin, zerbitzu horiek hurrek nahiz adinekoek behar dituztelako.

KULTURA ARTEKOTASUNA

Iturria: Jatorri atzerritarreko pertsonak Getxon. Getxoko Udala. Emakumeen eta gizonen egoerari buruzko diagnostikoa Getxon. Getxoko Udala, 2016.

2016an atzerrian jaiotako baina Getxon erroldatutako pertsonen ehunekoa % 9,4koa zen. Nabarmentzen da Latinoamerikako biztanleen kopurua, erdia baino gehiago direlako (% 51,9), eta Asiakoa, atzerritarren % 11,6 direlako. Atzerriko jatorriko pertsonen artean, Bolivia da herrialde nagusia.

Oro har, emakumeen ehunekoa handiagoa da atzerriko jatorriko biztanleen artean (% 59,6), Espainiako jatorrikoen artean baino (% 52,3). Bereziki garrantzitsua da Latinoamerikatik eta Filipinetatik datozen emakumeen tasa (% 64,9 eta % 62,4 hurrenez hurren).

Mugikortasuna

Komenigarria izango litzateke nabarmentzea talde horrek ez duela ibilgailu pribaturik izateko aukera, beraz, Fadurarekin eta Gobelarekin garraiobidez dagoen lotura hobetuko balitz, atzerritar gehiago etorriko lirateke.

Eremu publikoa

Bestalde, Latinoamerikako biztanleek batik bat eremu publikoaren erabilera intentsiboa egiten dute. Horrela, gizarte-eremu gisa edo elkartzeko eremu gisa erabiltzen dituzten eremu libreak. Zenbait kasutan, hain ohikoak ez diren edo Getxon edo Espainian jaio diren pertsonen artean galdu diren erabilerak eman dizkiete.

Atzerritarrak integratzeri dagokionez, eremu publikoa erabiltzea da erronketako bat; eta baita aukera handietako bat ere. Hor agertzen diren desberdintasunak eta antzekotasunak. Hor antzematen da benetan talde baten konfiantza eta integrazio maila, eta kultura-desberdintasunek eragindako gatazkak.

Zehazki, Faduraren kasuan, beste eremu publiko batzuk falta direnez gizarteratze-jarduerak egiteko, zenbait taldek batzuk aparkalekua

erabili dute topaketetarako eta ospakizunetarako. Urrunago joan gabe, aurreko tailerretan identifikatutako eskaeretako bat, barbakoak egiteko eremu bat izatea da.

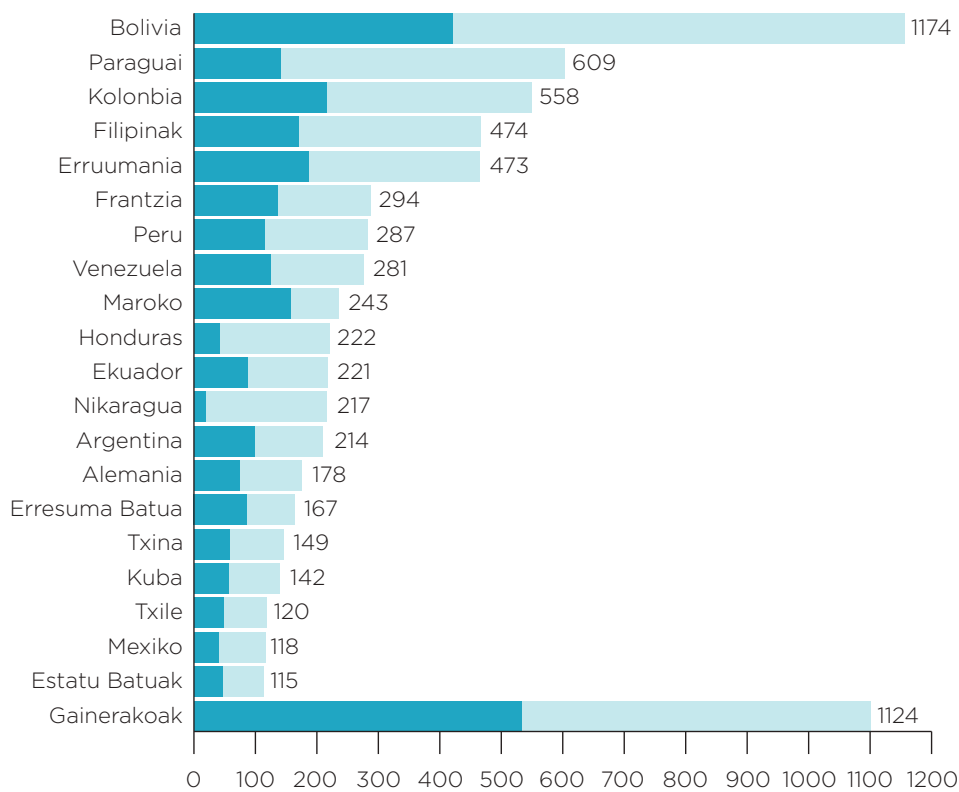
Beste behar eta berezitasun batzuk

Bertako elkarteek Getxon migratzaileekin antolatutako jarduera eta kontsultetan beste eskaera batzuk sortzen dira, zuzenean lotuta ez egon arren, hemen aipatzea interesgarria izan daitezkeenak:

Horietako bat kultura-jarduerarako eremue-na da, hala nola ekitaldi-areto bat edo dantza folklorikoko topaketak egiteko eremu bat, kultura-elkarte desberdinek parte hartzeko aukera dutela. Talde horietako asko erabilera aktiboagoa dutenekin elkartzen dira Fadurako antzinako garagardotegian eta kiroldegiko beste eremu batzuetan, kultura-erabileretarako, Teknika Hobekuntzarako Zentroko aretoak barne hartuz.

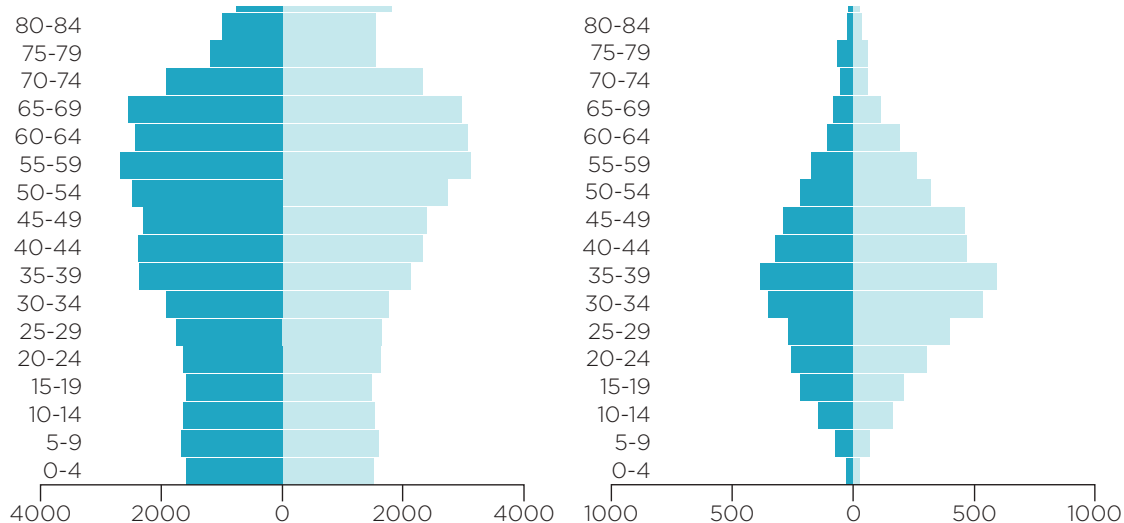
Toki horiek eginkizun hori bete dute orain arte, eta jarraitzen egitea aurreikusita dago. Hala ere, mota horretako eremuak etorkizuneko kirol parkeko beste eremu batzuetan sartzea ere azter liteke.

Partaidetza-prozesuari dagokionez, gogoratu behar dugu etxeko lanetan edo zainketak egiten aritzen diren pertsona gehienak jatorriz atzerritarrak direla, beraz, proiektuaren jarduera batzuek lan horiekin bateragarriak diren ordutegiak izan beharko dituzte, parte hartze-ko aukera izan dezaten.

←
Jatorri atzeritarreko biztanleen jaiotze-lekua Getxon, 2016.

■ Gizonak
■ Emakumeak

← ←
Jatorriz Espainiakoak diren Getxoko biztanleen adin-piramide, 2016.

■ Gizonak
■ Emakumeak

←
Jatorriz atzeritarrek diren Getxoko biztanleen adin-piramide, 2016.

■ Gizonak
■ Emakumeak

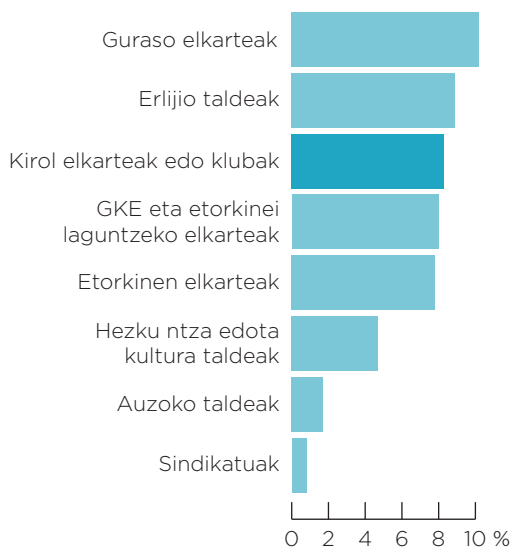
Iturria: Jatorri atzeritarreko pertsonak Getxon, 2015.

→
Partaidetza politiko eta soziala.
Iturria: "Jatorri atzeritarreko pertsonak Getxon", 2015.

Kirola

Gizarte partaidetza eta partaidetza politikoa duten Getxoko jatorri atzeritarreko taldea txikia da. Etorkinentzako berariazko eta laguntzako laguntza-elkarteak alde batera uzten baditugu, guraso-elkarteetan, erlijio-taldeetan eta kirol elkarte edo klubetan dago partaidetzarik handiena.

Beraz, talde horiek kirola egiteko duten aukera hobetuz gero, udalerriko gizarte-bizitzan hobeto integratuko lirake ere bai.

Hala eta guztiz ere, jatorri atzeritarreko biztanleek jatorriz Getxokoak diren pertsonen baino ariketa gutxiago egiten dute: gizonen % 19, % 65aren aldean, eta emakumeen % 12, % 45aren aldean.

Kultura arteketasunak kirola ulertzeko modu edo lehentasun desberdinak ekartzen ditu kirolaren arabera, eta horiek Fudurako kudeaketan kontuan hartu beharko lirake.

Kirolarekin eta Fudurako kiroldegiari dagokionez, migratu duten pertsonen zenbait elkarte nabarmentzen dira.

Esaterako, Boliviako Kirolari Egoiliarren Elkartea (Adrebol), udalerriko kultura eta gizarte bizitzan oso errotuta dagoena, egoiliarren ordezkari kopuruarengatik. Adrebol-ek, urtero, emakumezkoen 3 txapelketa eta gizonezko 3 antolatzen ditu urtero. Horrez gain, Bizkaiko ligan lehiatzen duen futbol talde federatu bat du.

Sikapek, bestalde, Getxon bizi diren Filipinetako egoiliarrek biltzen ditu, eta udalerrian oso aktiboa den beste erkidego bat da. Gizarte Zerbitzuetako Sailen laguntza izan zuen. Kultura arteketasuna Filipinetako folkloreak bidez aztertzen bada ere, gaur egun, areto-futboleko eta saskibaloiko hainbat txapelketa antolatzen dira.

Eragile nagusien sareari buruz hitz egiten den diagnostiko honen atalean atzeritarren beste talde batzuk aipatzen dira.

Getxon integrazio-politika aktiboak badaude ere, eta kirol-esparruak horietan eginkizun garrantzitsua duen arren, badirudi talde edo jatorri edo talde bereko pertsonen artean ematen dela kirolaren bidez elkarrekintza. Horrek, Getxoko biztanleriarekin integratzearen inguruko nortasuna indartzeko aukera ematen du. Horren salbuespena badirudi haur-taldeak direla, bizikidetzat hori aktiboki ematen laguntzen dutelako.

Bestalde, udaleko teknikariekin eta etorkinen elkarteetako ordezkariekin izandako elkarriketetan zehar, atzerriko taldeak instalazioetara sartzeko nolabaiteko bazterkeria jasaten dutela antzematen da. Ditugun datuek ez dute uzten iritzi horiek alderatzen, eta partaidetza-prozesuan zehar azter liteke.

DIBERTSITATE FUNTZIONALA

Iturria: Getxo. Kirola-
ren Europako Hirirako
hautagaia. Getxoko
Udala, 2014

Dokumentu honen irisgarritasunari buruzko atalean Fadurako eremuak dituen hesi fisiko edo arkitektonikoei buruz dagoeneko hitz egin da Hesi horiek edozein pertsonarengan eragin dezakete eta bereziki behin behinean edo modu iraunkorrean dibertsitate funtzionaleko ezau-garriren bat dutenengan.

Horrez gain, kontuan hartu behar da dibertsitate funtzionalaren gizarte eta kirol arloa: bizikidetzaz, integrazio eta aukera-berdintasuna errazteko, pertsona guztiek kirol-jarduerak egiteko aukera izan behar dute, eta baita partaidetza-prozesuaren jarduerak ere.

Dibertsitate funtzionala eta kirola

Ez da aurkitu datu fidagarririk dibertsitate funtzionala duten Getxoko biztanleek egiten duten jarduera fisikoari buruz, beraz, harreman estuagoa beharko da lotuta dauden elkarrekin, egoera modu egokian aztertzeke.

Hala ere, aurrera daiteke Getxon alderdi hori egotea ohikoa dela Getxon. Besteak beste, hemen zenbait kirolari paralinpiko prestatu eta entrenatu dira zenbait diziplinetan: triatloian, atletismoan, tenisean eta ping-pongean. Teknika Hobekuntzarako Zentroan kiroleko nazioarteko taldeak entrenatu dira, hala nola gurpil-aulkiko saskibaloikoak.

TIDBen esparruan, dibertsitate funtzionalak aukera handia ekartzen du ikerketarako eta berrikuntzarako, osasuna, kirola eta teknologia bateratuz. Horrez gain, kirola pertsona guztiei hurbiltzen dieten irtenbide esperimental eta pertsonalizatuak garatzeko aukera ere ematen du.

Prozesuan integratzea

Pertsonak dibertsitate funtzionalaren ikuspegitik integratzeko orduan, erronka nagusiak haiengana heltzea da, prozesuan inplikatzeko eta Fadurara hurbiltzea erraztea.

Funtsezko printzipioak ez baztertzearena izan behar du. Batetik, gainerako parte-hartzaileekin jardueretan integratzea bilatuz, eta bestetik, beste pertsona batzuek parte hartzen duten haien dibertsitate funtzionalari buruzko berriazko jarduerak eginez, dibertsitateari abiatuz, horretaz kontura daitezen eta berariazko gaiak lan ditzaten.

Horretarako, partaidetza-prozesuak dibertsitate funtzionalaren arloan dagoeneko lan egiten ari diren elkarrekin eta pertsonekin dagoeneko hasitako harremanarekin jarraitu beharko luke, jardueren antolaketan parte hartu ahal izateko eta eragindako edo interesa duten pertsonekin zubi gisa aritu daitezen.

ILDO ESTRATEGIKOAK - GIZARTE TESTUINGURUA

Parke, eremu publiko, segurtasun, irisgarritasun eta erosotasun kontzeptuak zenbait talderen ikuspegitik kontuan hartzea

Pertsonen laguntzaile gisa duten garrantzia kontuan hartzea eta eremu atseginak eta erakargarriak sortzea jardueren eta gizarte-taldearen arteko bizikidetzarako.

Edozein hesi (arkitektoniko, ekonomiko, legezkoak, kulturalak eta sozialak) kentzeko lan-ildo bat mantentzea, Fadura talde desberdinei irekitzeko.

Jarduera generikoetan ahalik eta gizarte-talderik gehien parte hartzen dutela bermatzea, pertsona gutxien dituen arreta berezia jarritz.

Generoari, dibertsitate funtzionalari, adinari eta kultura artekotasunari buruzko berariazko jardueren diseinua kontuan hartzea, alderdi horiek guztiak zeharka tratatuz.

Komunikazioan talde guztiak barne hartzea, hizkuntza erraz eta inklusiboa erabiliz, euskaraz eta gaztelaniaz, eta irudietan Getxoren dibertsitatea erakutsiz.

Jardueretan bestelako beharrak aurreikustea: irisgarritasuna, haurtzaindegi-zerbitzua eta lan-bizitza eta bizitza pertsonala bateratzeko bestelako erraztasunak, kokapen irisgarriagoak eta erosotasunarekin zerikusia duten beste alderdi batzuk.